

שיעור מספר 8
18 - 12 אוגוסט

"מעבדים ליורשים"

שבת אחר הצהריים

קיראו את הפסוקים הבאים לקראת שיעור השבת השבועי: גלטים 3:26;
4:20; רומים 6:1-11; עברים 2:14-18; 4:14,15; רומים 9:4,5;

פסוק לשינון: "לְפִיכֶם אֵינְךָ עֹבֵד עוֹד, כִּי אִם בְּךָ; וְאִם בְּךָ, אֲזַי גַּם יוֹרֵשׁ מִטַּעַם
אֱלֹהִים" (גלטים 4:7)

שאלו אומר לגלטיים כי הם לא צריכים לחיות ולפעול כעבדים אלא כמו בנים ובנות של אלוהים, עם כל הזכויות הנובעות מכך – זו אמת אשר מרטין לותר הצעיר היה זקוק לשינון. ככל שאשמת חטאיו העמיקה, ביקש לותר הצעיר להשיג חנינה ושלוש על ידי מעשים. הוא ניהל חיים קפדניים ביותר, השתדל לצום, ייסר את עצמו כדי להכניע את יצר הרע שלו, היה נזיר, אך שום דבר לא העניק לו תחושת שחרור. הוא נרתע מכל הקרבה שבאמצעותה יכל להשיג טוהר לב אשר יאפשר לו לעמוד מוצדק לפני אלוהים. מאוחר יותר בחייו הוא אמר על עצמו כי הוא היה נזיר אדוק וקפדן בהתאם לחוקים שהורו לו, ובכל זאת הוא לא מצא שלוה. "אם אי פעם נזיר מסוגל היה להשיג מלכות השמיים על ידי המעשים הנזירים שלו, ודאי הייתי רשאי להכנס אליה".

רק מאוחר יותר כאשר הוא החל להבין את אמת הישועה במשיח, כפי שנחשף בגלטיים, הוא לראשונה חש איזשהו חופש רוחני ותקווה לנשמתו.

התנאי שלנו במשיח

זכרו את הכתוב בגלטים 3:25, וקראו את פסוק 26. מה זה אומר לנו על יחסינו כלפי החוק כעת, כאשר נגאלנו על ידי המשיח?

כשם שבן האדון נמצא בחסות מחנך רק כל עוד הוא קטין, שאול אומר שאלו שבאים לאמונה במשיח כבר אינם קטינים. יחסיהם עם החוק שונה כי הם בנים בוגרים של אלוהים. המילה 'בנים' אינה מכוונת, כמובן, בלעדי לזכרים. שאול כולל בביורור נקבות בקטגוריה זו (גלטים 3:28). הסיבה שבגללה הוא משתמש במילה בנים במקום במילה ילדים היא שהוא מזכיר את הירושה המשפחתית שמועברת לצאצאים, יחד עם העובדה שהביטוי "בני אלוהים" היה הכינוי המיוחד של ישראל בתנ"ך (דברים 1:14, הושע 1:11). כעת, בזכות המשיח, גם כן הגויים יכולים להנות מיחסים מיוחדים עם אלוהים, אשר פעם היו בלעדיים לבני ישראל.

מה יש בטבילה אשר הופך אותה לאירוע כה משמעותי? גלטים 27,28; 3:11-11; רומים 6:1-11; 11 לכיפא 3:21.

השימוש במילה "כי" בפסוק 27 מציין את ההתפתחות הלוגית והקשר שבין הפסוקים. שאול רואה את הטבילה כהחלטה רדיקלית לאחד את חייו עם המשיח. ברומים 6, הוא מתאר את הטבילה באופן סימלי כאיחוד שלנו עם ישוע, הן במותו ובתחייתו. בגלטים, שאול מציג מטפורה אחרת: טבילה היא מעשה של הלבשת המשיח על עצמינו. המונחים ששאול עושה בהם שימוש מזכירים קטעים נפלאים מהתנ"ך אשר מדברים על בגדי צדקה וישועה (ראו ישעיהו 10:61, איוב 14:29). "שאול רואה בטבילה רגע שבו ישוע, כמו בגד, עוטף את המאמין. אף על פי שהוא אינו אומר זאת במפורש, שאול בעצם מתאר את הצדק שמונח על המאמינים" – פרנק ג' מאטרה, Galatians (Collegeville, Minn.: The Liturgical Press, 1992), עמ' 145.

האיחוד שלנו עם המשיח אשר מסומל באמצעות טבילה אומר כי מה שנכון לגבי ישוע – נכון לגבינו. ישוע הוא "זרע" אברהם, וכיורשים משותפים עם המשיח (רומים 8:17), המאמינים הם גם יורשים את הבטחות הברית שניתנו לאברהם ולצאצאיו.

חשבו על העניין כי מה שנכון לגבי ישוע הוא נכון לגבינו. כיצד אמורה אמת מדהימה זו להשפיע על כל היבטי קיומנו?

משועבדים לעקרונות הייסוד

לאחר דימוי הקשר שלנו עם אלוהים לזה של הורים עם בנים, שאול מרחיב על מטאפורה זו על ידי נושא הירושה בגלטים 3: 1-4. שאול מתאר מצב, בו בעל נכס גדול נפטר והשאיר את כל רכושו לבנו הבכור. אך בנו עדיין היה קטין. כפי שקורה לעתים קרובות בצוואות גם היום, צוואת האב קובעת שבנו יהיה בהשגחה של אפוטרופוסים ומנהלים עד שיגיע לבגרות. אף על פי שבהגדרה הוא שולט בנכס אביו, בפועל, עקב היותו קטין, מעמדו מעט גבוה יותר ממעמד של עבד פשוט. האנלוגיה של שאול דומה לזו של המחנך בגלטים 3: 24, אך במקרה זה כוחם של הסוכנים והמנהלים מועדף וחשוב הרבה יותר. הם אחראים לא רק על חינוכו של בן האדון, אלא גם על כל העניינים הכספיים והמנהליים עד שהבן בוגר מספיק כדי להתמודד עימם בכוחות עצמו.

קראו גלטים 3: 1-4. אילו דברי שאול בקטע צריכים שוב להבהיר לנו מה צריך להיות תפקיד החוק בחיינו, לאחר שהוקדשו למשיח?

הביטוי "יסודות העולם" (גלטים 3: 9, 4) שנוי במחלוקת. משמעות המילה היוונית stoicheia היא אלמנטים, יסודות. ישנם המפרשים את הביטוי כיסודות הבסיסיים המרכיבים את היקום (2 לכיפא 10,12: 3), או ככוחות שטניים השולטים בעידן רע זה (קולוסים 2: 15), או כעקרונות הבסיסיים של החיים הדתיים, הא"ב של הדת (עברים 5: 12). מהצגתו של מעמד האנושות כ"קטינים" טרם בואו של ישוע עולה כי שאול מתכוון כאן לעקרונות הבסיסיים של חיי הדת. אם כן, שאול אומר שתקופת הברית הישנה, כל חוקיה וקורבנותיה, היו בסך הכול הקדמה לבשורה שתארה את יסודות הגאולה. לפיכך, עד כמה שהחוקים הטקסיים של ישראל חשובים, הם בעצם רק צילו של של העתיד לבוא. הם מעולם לא נועדו לתפוס את מקומו של המשיח. הרצון להסדיר חיי אדם על ידי כללים אלה במקום בעזרת משיח – כמו לחזור אחורה בזמן. באנלוגיה של שאול חזרתם של הגלטים לאותם יסודות בסיסיים אחרי שהמשיח בא, משתווה לבן בוגר המבקש להיות שוב קטין!

בעוד כי אנו מוזמנים לקחת דוגמה מאמונת הילדים (מתי 3: 18), האם זה בהכרח נכון גם לגבי בגרות רוחנית? או שככל שנגדל מבחינה רוחנית, כך תהיה אמונתנו יותר דומה לזו של ילד? עד כמה אמונתכם "כשל ילדים" ותמימה?

”אלוהים שלח את בנו”

”אֲבֵל כְּאֶשֶׁר מְלֵאָה הָעֵת שְׁלַח אֱלֹהִים אֶת בְּנוֹ, יְלוּד אִשָּׁה וְכַפּוֹף לְתוֹרָה” (גלטים 4:4)

המילה ”מלאה” מעידה על תפקידו הפעיל של אלוהים בבניית תכלית ההיסטוריה האנושית. ישוע לא בא בכל עת שהיא. הוא הגיע בזמן ספציפי ומדויק שאלוהים הכין עבורו. מבחינה היסטורית, אותה תקופה ידועה בשם ”פּוֹסְטֵרֵי רֹמָנָה” (”השלום הרומאי”), תקופה של שלושים שנים של יציבות יחסית ושלוש ברחבי האימפריה הרומית. כיבוש של רומא הביא שלום לעולם הים התיכון, שפה משותפת, אמצעי נסיעה נוחים ותרבות משותפת שהביאו להתפשטות המהירה של הבשורה. מבחינה מקראית, זה הזמן שאלוהים קבע לבואו של המשיח המובטח (דניאל 27-29:9).

מדוע המשיח היה צריך להיות אנושי כמונו כדי לגאול אותנו? יוחנן 1:14; גלטים 4:4,5; רומים 8:3,4; 2 לקורינתים 5:21; פיליפים 2:5-8; עברים 2:14-18, 15:14,15

גלטים 4:4,5 מכיל את אחד התאורים התמציתיים ביותר של הבשורה במקרא. בואו של ישוע בהיסטוריה האנושית לא היה מקרי. אלוהים שלח את בנו. במילים אחרות, אלוהים לקח יוזמה בישועתנו. בנוסף לכך, מפסוקים אלה משתמעת האמונה המשיחית הבסיסית באלוהות הנצחית של ישוע (יוחנן 1:1-3,18, פיליפים 2:5-9, קולוסים 1:15-17). אלוהים לא שלח נציג שמימי. הוא בא בעצמו. אף על פי שהיה אלוהי, ישוע היה גם ילוד של אישה. ולידת בתולה המשתמעת בפסוק זה רק מאששת באופן מפורש יותר את האנושיות האמיתית שלו. הביטוי ”כפוף לתורה” מצביע לא רק על המורשת היהודית של ישוע, אלא גם על העובדה שהוא נשא את הרשעת החוק עבורנו. זה היה הכרחי עבור המשיח להיות אנושי מאחר כי לא הצלחנו להציל את עצמנו. על ידי איחוד הטבע האלוהי שלו עם הטבע האנושי שלנו, ישוע מוסמך מבחינה משפטית להיות הן התחליף שלנו, מושיע, והכהן הגדול. כמו אדם (האיש הראשון) השני, הוא בא להחזיר את כל מה שאדם הראשון איבד על ידי אי הציות שלו (רומים 5:12-21). ישוע בציותו מילא את דרישות החוק, ובכך פדה את הכישלון הטרגי של אדם. ועל ידי מותו על הצלב, הוא חווה את צדק החוק, אשר דורש מוות לחוטא, ובכך השיג את הזכות לגאול את כל המגיע אליו באמונה וכניעה אמיתית.

זכויות היורשים

בגלטים 5-7: 4: שאול מרחיב בנושא ומדגיש כי ישוע פדה כעת את כל הכפופים לתורה. פירוש המילה לפדות הוא "לקנות בחזרה". בדרך כלל היא מיוחסת למחיר ששולם כדי לקנות את חירותו של בן ערובה או של עבד. כפי שמצוין בהקשר זה, הגאולה מרמזת על רקע שלילי: אדם זקוק לשחרור.

אזי ממה אנו צריכים להגאל? הברית החדשה מציגה ארבעה דברים בין היתר: (1) שחרור מהשטן ותחבולותיו (עברים 14,15: 2), (2) שחרור מן המוות (1 לקורינתים 15: 56,57), (3) שחרור מכוח החטא המשעבד אותנו בופן טבעי (רומים 6: 22), ו (4) שחרור מהרשעת התורה (רומים 19-24: 3, גלטים 3: 13, 5: 4).

איזו מטרה חיובית השיג המשיח עבורנו באמצעות הגאולה שאנו מקבלים דרכו? גלטים 5-7; אפסים 1: 5; רומים 4: 5, 8; 15,16,23; 9: 4,5.

לעתים קרובות אנו מכנים את מה שישוע השיג עבורנו כ"גאולה". אף על פי כן, מילה זו אינה מספקת תיאור מדויק מספיק כמו המילה 'אימוץ' (hoyothesia) שבה משתמש שאול. אף על פי ששאול הוא המחבר היחיד בברית החדשה שהשתמש במילה זו, אימוץ היה הליך משפטי ידוע בעולם היווני-רומי. כמה קיסרים רומיים במהלך חיי שאול השתמשו באימוץ כאמצעי לבחירת יורש, כאשר לא היה יורש חוקי. אימוץ מקנה מספר זכויות: "(1) הבן המאומץ הופך להיות לבן האמיתי... של המאמץ שלו... (2) המאמץ מסכים לטפל בילד כראוי ולספק את צורכי המזון והבגדים שלו. (3) המאמץ אינו יכול לדחות את בנו המאומץ. (4) הילד לא יכול להיות לרדת למעמד של עבד. (5) להוריו הטבעיים של הילד אין זכות להחזירו. (6) האימוץ קובע את הזכות לירושה."- דרק ר' מור-קריספין, "The Use and Abuse of Parallels," Galatians 4: 1-9: The Use and Abuse of Parallels," The " (Evangelical Quarterly, vol. LXI/No. 3 (1989), עמוד 216.

אם אלה הזכויות המובטחות בעולם בו אנו חיים, רק דמיינו כמה גדולות ושוות יותר הזכויות המגיעות לנו בתור הילדים המאומצים של אלוהים!

קראו גלטים 4:6, תוך הבנה שהמילה העברית "אבא" היא המילה האינטימית שבה הילדים נוהגים לפנות לאביהם. ישוע השתמש בה בתפילה (מרקוס 14:36), וכלידים של אלוהים יש לנו את הזכות לקרוא לאלוהים "אבא", כמוהו. האם אתם נמצאים בסוג של קירבה כזו אינטימית עם אלוהים בחייכם? אם לא, מדוע? מה הבעיה? מה אפשר לשנות כדי להגיע לרמת קרבה כזו?

מדוע לחזור לעבדות?

קראו גלטים 20-8:4. סכמו לעצמכם בקצרה בכתב את דברי שאול בקטע זה. כמה ברצינות הוא לוקח את תורת השווא שרווחת בין הגלטיים?

שאול אינו מתאר את טבעם המדויק של המנהגים הדתיים של הגלטים, אך ברור שהוא חושב על מערכת כוזבת שהביאה לעבדות רוחנית. אכן, הוא ראה בכך סכנה והרס כה גדולים עד שכתב מכתב כה נרגש, שיזהיר את הגלטים כי מה שהם עושים הוא דומה להתרחקות ממעמד של בן למעמד עבד.

אף על פי שהוא לא נכנס לפרטים, מה על פי דברי שאול מעורר התנגדות כה רבה במעשיהם של הגלטים? גלטים 11-9:4.

רבים פירשו את ההתייחסות של שאול ל"ימים וחודשים, מועדים ושנים" כאל התנגדות לא רק נגד החוקים הטקסיים אלא גם נגד השבת. אך לפרשנות כזו אין ראיות. ראשית כל, אם שאול באמת רצה לבודד את השבת ומנהגים יהודיים אחרים, ברור מקולוסים 2:16 כי הוא בקלות יכול היה לקרוא בשמם. שנית, שאול מבהיר כי מעשי הגלטים הם אלה שהובילם מהחופש במשיח לשעבוד. "אם שמירת השבת מכניסה אדם לשעבוד, זה בהכרח אומר כי הבורא עצמו נכנס לשעבוד כאשר שמר את השבת הראשונה של העולם!" – "The SDA Bible Commentary", כרך 6, עמוד 967. כמו כן, מדוע ישוע לא רק שמר את השבת, אלא גם כן לימד אחרים כיצד לשמור אותה, אם שמירה נכונה שלה איכשהו שוללת מאנשים את החירות שהשיגו דרכו? (רא מרקוס 2:27,28, לוקס 10-16:13).

האם ייתכן שבקהילת אדונטיסטים שומרי שבת יהיו נסיונות לשלול את החופש שיש לנו במשיח? או במקום שהנסיונות יהיו בעייתיים, מה קורה ביחס לעמדותינו כלפי הנסיונות? כיצד יכול יחס לא נכון להוביל אותנו לסוג העבדות שממנה שאול הזהיר כל כך את הגלטים?

נקודות למחשבה

"במועצת השמים, תינתן הוראה כי אנשים, למרות חטאיהם, לא צריכים למות עקב אי ציותם, אלא האמונה בישוע כתחליף וביטחה שלהם, עשויה להניע את הבחירה של אלוהים לכיוון אימוץ הילדים על ידי ישוע המשיח. אלוהים רוצה כי כל האנשים ינצלו. ובשביל להוציא את תכניתו לפועל הוא נתן את בנו היחיד לשלם בחייו את מחיר הכפרה לאדם. אלה אשר ימותו, זה יקרה מאחר שהם מסרבים להיות מאומצים כילדים של אלוהים בישוע המשיח. גאוות האדם מעכבת אותו לקבל את הישועה. אדם אינו יכול להיות בנוכחותו של אלוהים. הדבר אשר יהפוך אדם למקובל בפני אלוהים הוא החסד הקדוש של ישוע באמצעות אמונה בו. לא ניתן להגדיר מעשים ידי אדם או רגשות כקריטריונים שעל פיהם אנשים נבחרים על ידי אלוהים. הנבחרים – נבחרים דרך המשיח." – אלן ג' וייט, "Chosen in Christ," Signs of the Times, January 2, 1893.

שאלות דיון:

1. חשבו פעם נוספת מה זה אומר להיות הילדים של אלוהים, ומה לא אמור להיות חלק מכך. אילו היבטים באופיים של ילדים עלינו לחקות ביחס לאמונתנו ולמערכת היחסים שלנו עם אלוהים? עם זאת, כיצד נוכל לקחת את הרעיון הזה רחוק מדי?
2. מה גורם לבני אדם לפחד כל כך מהרעיון של חסד, של גאולה על ידי אמונה בלבד? מה הסיבה שאנשים רבים היו מעדיפים לנסות להרוויח בכוחות עצמם את ישועתם, אם זה היה אפשרי?
3. תעברו פעם נוספת על השאלה האחרונה מן השיעור של יום חמישי. באילו דרכים אנו, כאדונטיסטים שומרי שבת, עלולים להתפס בסוג של עבדות על רקע מה ששיחרר אותנו בעצם? כיצד זה יכול לקרות לנו, כיצד אנו יכולים להבין שזה קורה, וכיצד ניתן שוב להשתחרר מכך?

סיכום: דרך המשיח, כולנו אומצנו למשפחה של אלוהים כמו בניו ובנותיו. כילדים של אלוהים, יש לנו גישה לכל הזכויות והיתרונות שיש ליחסים המשפחתיים האלה. יהיה זה טיפשי להתייחס לאלוהים על בסיס כללים ותקנות בלבד. זה יהיה כמו בן שרוצה לוותר על מעמדו ועל ירושתו כדי להפוך לעבד.